

Hà Nội, ngày 26 tháng 06 năm 2026

Ý KIẾN THAM VẤN

*Về việc: Bản trình bày trong phiên tham vấn công khai trong vụ việc điều tra
áp dụng biện pháp chống lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại
đối với một số sản phẩm thép cán nóng từ Cộng hòa nhân dân Trung Hoa
(Mã vụ việc: AC03.AD20)*

Kính gửi:

- Ông Lương Hoàng Thái - Cục trưởng Cục Phòng vệ Thương mại;
- Ông Chu Thắng Trung – Phó Cục trưởng Cục Phòng vệ Thương Mại;
- Các cán bộ điều tra và các quý vị tham gia buổi tham vấn công khai ngày hôm nay.

Công ty TNHH WTL, với tư cách là đơn vị tư vấn được ủy quyền của Bên Yêu cầu (Công ty CP Thép Hoà Phát Dung Quất và Công Ty Trách Nhiệm Hữu Hạn Gang Thép Hưng Nghiệp Formosa Hà Tĩnh), xin được trình bày một số ý kiến liên quan đến vụ việc điều tra áp dụng biện pháp chống lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại đối với một số sản phẩm thép cán nóng từ Cộng hòa nhân dân Trung Hoa (Mã số vụ việc: AC03.AD20) như sau:

1. TÍNH HỢP PHÁP VÀ SỰ CẦN THIẾT CỦA VIỆC ÁP DỤNG BIỆN PHÁP CHỐNG LẨN TRÁNH BIỆN PHÁP PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI

Việc Bộ Công Thương ban hành Quyết định áp dụng biện pháp chống lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại tạm thời trong vụ việc AC03.AD20 hoàn toàn phù hợp với quy định của pháp luật Việt Nam cũng như các cam kết quốc tế của Việt Nam trong khuôn khổ WTO.

Trong quá trình điều tra, Cơ quan điều tra đã tiến hành thu thập, thẩm tra và đánh giá đầy đủ các thông tin, số liệu liên quan nhằm xác định hành vi lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại và mức độ thiệt hại đối với ngành sản xuất trong nước. Kết luận sơ bộ được ban hành trên cơ sở các chứng cứ khách quan, bao gồm số liệu do ngành sản xuất trong nước cung cấp và số liệu thống kê nhập khẩu từ Tổng cục hải quan, đồng thời bảo đảm tuân thủ đầy đủ trình tự, thủ tục theo quy định của pháp luật Việt Nam.

Thực tế diễn biến của thị trường sau khi biện pháp chống lẩn tránh tạm thời được áp dụng cho thấy lượng nhập khẩu thuộc đối tượng điều tra đã giảm mạnh, qua đó góp phần khôi phục hiệu quả của biện pháp chống bán phá giá đang có hiệu lực và hạn chế tác động bất lợi của hành vi lẩn tránh đối với ngành sản xuất trong nước.

Do đó, Bên yêu cầu cho rằng việc áp dụng biện pháp chống lẩn tránh tạm thời không chỉ có đầy đủ cơ sở pháp lý mà còn đáp ứng yêu cầu thực tiễn trong việc bảo đảm hiệu quả của biện pháp chống bán phá giá, duy trì môi trường cạnh tranh công bằng và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của ngành sản xuất trong nước.

2. THIẾT HẠI CỦA NGÀNH SẢN XUẤT TRONG NƯỚC

Để đánh giá mức độ thiệt hại của ngành sản xuất trong nước cũng như tác động của hàng hóa bị điều tra lẩn tránh đối với hiệu quả của biện pháp chống bán phá giá, Bên yêu cầu sử dụng các số liệu được Cơ quan điều tra công bố tại “**Kết luận điều tra sơ bộ**” trong thời kỳ điều tra từ ngày 01/8/2023 đến ngày 31/10/2025. Trên cơ sở đó, Bên yêu cầu xin trình bày một số nội dung phân tích như sau:

2.1 Thị phần thép cán nóng tại thị trường Việt Nam

Bảng 2.1 Biến động thị phần thép cán nóng tại thị trường Việt Nam

(Đơn vị: Index)

Mục	Trước giai đoạn điều tra lần tránh				Sau khi có quyết định điều tra CBPG		Sau khi có quyết định áp thuế CBPG		
	T8.23 T10.3	T11.23 -T1.24	T2.24- T4.24	T5.24- T7.24	T8.24- T10.24	T11.24 -T1.25	T2.25- T4.25	T5.25- T7.25	T8.25- T10.25
Tổng lượng tiêu thụ trong nước	100	106	104	108	129	103	113	97	116
Thị phần của hàng hóa bị điều tra lần tránh	100	95	103	97	180	352	887	1,907	2,666
Thị phần của hàng hóa bị áp dụng biện pháp PVTM	100	102	96	89	107	62	48	19	13
Thị phần của hàng hóa tương tự sản xuất trong nước	100	104	125	130	94	161	190	221	207
Thị phần hàng hóa từ các nước, vùng lãnh thổ không bị điều tra	100	91	84	96	87	118	102	100	99

Nguồn: Kết luận điều tra sơ bộ

Bảng 2.1 cho thấy thị phần của các nhóm hàng hóa trên thị trường Việt Nam có sự thay đổi rõ rệt sau khi biện pháp chống bán phá giá được áp dụng. Đặc biệt, kể từ thời điểm biện pháp CBPG có hiệu lực, sự dịch chuyển thị phần giữa hàng hóa bị áp dụng biện pháp CBPG, hàng hóa bị điều tra lần tránh và hàng hóa sản xuất trong nước ngày càng rõ nét, phản ánh xu hướng chuyển dịch thương mại nhằm tránh tác động của biện pháp CBPG. Trước khi Bộ Công Thương khởi xướng điều tra chống bán phá giá, thị phần của hàng hóa bị điều tra lần tránh biện pháp PVTM duy trì ở mức ổn định, dao động từ Index 95 đến 103, cho thấy nhóm hàng hóa này chưa chiếm thị phần đáng kể trên thị trường. Sau khi vụ việc CBPG được khởi xướng, thị phần của nhóm hàng hóa này tăng lên mức Index 180

đến 352, trong khi thị phần của hàng hóa thuộc đối tượng áp dụng biện pháp CBPG giảm xuống còn Index 62. Diễn biến này cho thấy sự chuyển dịch nhập khẩu đã bắt đầu xuất hiện trước khi biện pháp CBPG chính thức được áp dụng.

Sau khi biện pháp CBPG được áp dụng, thị phần của hàng hóa thuộc đối tượng áp dụng CBPG giảm mạnh từ Index 48 xuống còn 13. Trong cùng giai đoạn, thị phần của ngành sản xuất trong nước tăng từ Index 190 lên 207, cho thấy biện pháp CBPG bước đầu phát huy hiệu quả trong việc tạo điều kiện để ngành sản xuất trong nước khôi phục thị phần. Tuy nhiên, thị phần của hàng hóa bị điều tra lần tránh lại tăng đột biến từ Index 887 lên 2.666, vượt xa mức tăng của ngành sản xuất trong nước. Diễn biến này cho thấy lượng hàng hóa nhập khẩu chịu tác động của biện pháp CBPG không bị loại bỏ khỏi thị trường mà đã chuyển dịch sang hàng hóa có dấu hiệu lần tránh. Hệ quả là làm suy giảm đáng kể hiệu quả của biện pháp CBPG, đồng thời làm hạn chế khả năng phục hồi của ngành sản xuất trong nước.

Kết luận, việc áp dụng biện pháp CBPG đã bước đầu phát huy hiệu quả khi góp phần gia tăng thị phần của ngành sản xuất trong nước và làm giảm đáng kể thị phần của hàng hóa thuộc đối tượng áp dụng biện pháp CBPG. Tuy nhiên, ngay sau khi biện pháp CBPG được áp dụng, thị phần của hàng hóa bị điều tra lần tránh tăng nhanh và có xu hướng từng bước thay thế thị phần của hàng hóa thuộc đối tượng áp dụng biện pháp CBPG trên thị trường. Diễn biến này làm gia tăng nguy cơ ngành sản xuất trong nước không thể phục hồi và duy trì sự phục hồi một cách bền vững, qua đó làm suy giảm hiệu quả của biện pháp chống bán phá giá đang được áp dụng hiện nay.

2.2 Tác động của hàng hóa bị điều tra lẫn tránh biện pháp PVTM đối với hoạt động kinh doanh của ngành sản xuất trong nước

Bảng 2.2 Lượng bán, doanh thu, lợi nhuận của ngành sản xuất trong nước

Đơn vị: Index 100

Mục	Trước giai đoạn điều tra CBPG				Sau khi có quyết định điều tra CBPG		Sau khi có quyết định áp thuế CBPG		
	T8.23-T10.3	T11.3-T1.24	T2.2-T4.24	T5.2-T7.24	T8.24-T10.24	T11.2-T1.25	T2.2-T4.25	T5.2-T7.25	T8.25-T10.25
Lượng bán hàng trong nước	100	111	130	141	121	166	216	215	240
Doanh thu bán hàng trong nước	100	112	139	144	117	158	200	203	227
Lợi nhuận ngành sản xuất trong nước	-100	-168	-112	-129	-100	-145	-102	35	-78
Tỷ suất lợi nhuận trước thuế	-100	-150	-81	-90	-85	-92	-51	17	-34

Nguồn: Kết luận điều tra sơ bộ

Bảng 2.2 cho thấy hoạt động kinh doanh của ngành sản xuất trong nước có sự cải thiện sau khi biện pháp CBPG được áp dụng. Lượng bán hàng và doanh thu trong nước đều tăng so với giai đoạn trước, phản ánh việc biện pháp CBPG đã bước đầu tạo điều kiện để ngành sản xuất trong nước mở rộng tiêu thụ tại thị trường nội địa.

Tuy nhiên, mức cải thiện này chưa cho thấy ngành sản xuất trong nước đã phục hồi ổn định về hiệu quả kinh doanh. Mặc dù lượng bán hàng và doanh thu tiếp tục tăng, lợi nhuận và tỷ suất lợi nhuận của ngành sản xuất trong nước vẫn duy trì ở mức thấp, thậm chí tiếp tục thua lỗ trong phần lớn thời kỳ sau khi áp dụng biện pháp CBPG. Điều này cho thấy ngành sản xuất trong nước vẫn chưa thể phục hồi như kỳ vọng do tiếp tục chịu áp lực cạnh tranh từ hàng hóa bị điều tra lẫn tránh, qua đó làm suy giảm hiệu quả của biện pháp phòng vệ thương mại đang được áp dụng.

3. CÁC VỤ VIỆC CHỐNG LẤN TRÁNH BIỆN PHÁP PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI VỚI TÍNH CHẤT TƯƠNG ĐỒNG TẠI VIỆT NAM VÀ TRÊN THẾ GIỚI

Thực tiễn điều tra chống lấn tránh biện pháp phòng vệ thương mại tại Việt Nam và nhiều quốc gia cho thấy, khi biện pháp chống bán phá giá hoặc biện pháp tự vệ được áp dụng, các nhà sản xuất, xuất khẩu nước ngoài thường có xu hướng điều chỉnh phương thức xuất khẩu hoặc đặc tính hàng hóa nhằm tránh phạm vi áp dụng của biện pháp phòng vệ thương mại. Do đó, việc áp dụng biện pháp chống lấn tránh được xem là công cụ cần thiết nhằm bảo đảm hiệu quả của biện pháp phòng vệ thương mại ban đầu và ngăn ngừa hiện tượng chuyển dịch thương mại.

Tiền lệ tại Việt Nam:

Vụ việc chống lấn tránh đối với phôi thép và thép dài (Mã vụ việc: AC01-SG04)¹ là tiền lệ điển hình tại Việt Nam. Ngay sau khi Bộ Công Thương áp dụng biện pháp tự vệ chính thức đối với mặt hàng phôi thép và thép dài, các nhà sản xuất, xuất khẩu nước ngoài đã lấn tránh biện pháp PVTM bằng cách thêm vào một lượng rất nhỏ nguyên tố hợp kim (chủ yếu là Boron hoặc Chrome) trong quá trình luyện thép cán nóng để chuyển hàng hóa bị áp thuế sang các mã HS khác không thuộc phạm vi áp dụng biện pháp tự vệ. Trên cơ sở kết quả điều tra, Bộ Công Thương đã ban hành Quyết định số 1230/QĐ-BCT mở rộng phạm vi áp dụng biện pháp tự vệ với mức thuế 10,9% và tiếp tục duy trì biện pháp này trong các kỳ rà soát tiếp theo.

Tiền lệ tại Thái Lan:

Tương tự, trong vụ việc chống lấn tránh đối với sản phẩm thép cán nóng xuất xứ Trung Quốc (Mã vụ việc: AC1001)², để lấn tránh mức thuế chống bán phá giá gốc ban đầu, các nhà sản xuất Trung Quốc đã thêm thành phần hợp kim Titan vào thép cán nóng carbon không hợp kim. Sau quá trình điều tra, Ủy ban Chống bán phá giá Thái Lan đã quyết định áp dụng biện pháp chống lấn tránh với mức thuế 30,91%, có hiệu lực đến năm 2028, để bảo vệ ngành sản xuất nội địa.

¹ <https://pytm.gov.vn/default.aspx?page=case-prosecute&do=detail&id=9b93207e-965b-444c-8b6c-a6455bf8372b>

² <https://thaitr.dft.go.th/en/search/AC1001>

➤ Thực tiễn điều tra tại Việt Nam và nhiều quốc gia cho thấy, việc áp dụng biện pháp phòng vệ thương mại và biện pháp chống lẩn tránh đối với sản phẩm thép cán nóng là thông lệ phổ biến nhằm bảo đảm môi trường cạnh tranh công bằng và tạo điều kiện để ngành sản xuất trong nước phục hồi sau tác động của hàng hóa nhập khẩu bị bán phá giá hoặc lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại.

➤ Hàng hóa có xuất xứ từ Trung Quốc có xu hướng và hành vi phá giá, lẩn tránh trên toàn thế giới chứ không chỉ mỗi tại Việt Nam. Nếu Bộ Công Thương không kịp thời ra quyết định áp thuế chống lẩn tránh chính thức sẽ xuất hiện khoảng trống thuế, hàng hóa Trung Quốc đang bị chặn ở các thị trường khác sẽ tiếp tục ồ ạt nhập khẩu vào thị trường Việt Nam, điều này gây thiệt hại nghiêm trọng cho ngành sản xuất trong nước.

4. HIỆU QUẢ CỦA BIỆN PHÁP CHỐNG LẨN TRÁNH BIỆN PHÁP PVTM TẠM THỜI VÀ TÍNH CẤP THIẾT CỦA VIỆC ÁP DỤNG BIỆN PHÁP CHỐNG LẨN TRÁNH CHÍNH THỨC

4.1 Tình hình nhập khẩu thép cán nóng trước và sau khi áp dụng biện pháp lẩn tránh tạm thời

Để đánh giá hiệu quả của biện pháp chống lẩn tránh tạm thời, Bên yêu cầu tổng hợp diễn biến nhập khẩu thép cán nóng qua các giai đoạn tương ứng với quá trình điều tra và áp dụng biện pháp phòng vệ thương mại như sau:

Bảng 5.2 Dữ liệu nhập khẩu thép cán nóng vào thị trường Việt Nam

Đơn vị: Tấn

Mục	Sau khi có quyết định áp thuế CBPG			Sau khi quyết định điều tra lẩn tránh		Sau khi quyết định áp thuế lẩn tránh tạm thời
	T2.25-T4.25	T5.25-T7.25	T8.25-T10.25	T11.25-T01.26	T02.26-T04.26	T5.2026
Lượng nhập khẩu hàng hóa bị điều tra lẩn tránh	308.529	568.069	950.977	542.705	79.328	2.455

Mục	Sau khi có quyết định áp thuế CBPG			Sau khi quyết định điều tra lần tránh		Sau khi quyết định áp thuế lần tránh tạm thời
	T2.25-T4.25	T5.25-T7.25	T8.25-T10.25	T11.25-T01.26	T02.26-T04.26	T5.2026
Lượng nhập khẩu hàng hóa bị áp dụng biện pháp PVTM	1.029.474	347.564	292.732	187.011	29.020	59.494
Lượng nhập khẩu hàng hóa từ các quốc gia/vùng lãnh thổ	929.607	783.406	926.256	751.006	311.140	137.266
Tổng lượng nhập khẩu hàng hóa	2.267.610	1.699.039	2.169.965	1.480.722	419.487	199.216

Nguồn: Số liệu hải quan

Lượng nhập khẩu của hàng hóa bị điều tra lần tránh biện pháp PVTM có sự thay đổi đột biến giữa các giai đoạn gần liền trực tiếp đến quá trình điều tra và áp dụng biện pháp chống bán phá giá và biện pháp chống lần tránh biện pháp phòng vệ thương mại.

Cụ thể, sau khi có quyết định áp thuế chống bán phá giá sản phẩm thép cán nóng, ngay lập tức lượng nhập khẩu hàng hóa bị điều tra lần tránh có xu hướng tăng lên rõ rệt. Tổng lượng nhập khẩu hàng hóa bị điều tra lần tránh trong giai đoạn từ tháng 8/2025 đến tháng 10/2025 là 951 nghìn tấn, tăng gấp ba lần so với giai đoạn đầu của quyết định áp thuế chống bán phá giá là 308 nghìn tấn. Điều này cho thấy có dấu hiệu rõ ràng của việc lần tránh biện pháp phòng vệ thương mại.

Sau khi có quyết định điều tra chống lần tránh biện pháp phòng vệ thương mại vào ngày 27 tháng 10 năm 2025, lượng nhập khẩu hàng hóa bị điều tra lần tránh có xu hướng giảm xuống rõ rệt. Đặc biệt, ngay khi Bộ Công Thương ban hành quyết định áp thuế chống lần tránh tạm thời vào ngày 02 tháng 4 năm 2026, lượng nhập khẩu hàng hóa bị điều tra lần tránh giảm mạnh xuống còn 2.455 tấn trong tháng 5 năm 2026.

Điều này cho thấy việc Bộ Công Thương quyết định áp thuế chống lần tránh tạm thời đối với sản phẩm thép cán nóng đã phát huy hiệu quả. Biện pháp tạm thời

đã và đang phát huy hiệu quả rõ rệt trong việc kịp thời ngăn chặn được hành vi lẩn tránh thuế chống bán phá giá của các nhà sản xuất, xuất khẩu Trung Quốc, đảm bảo được tác dụng của biện pháp chống bán phá giá ban đầu.

4.2 Tính cần thiết của việc nhanh chóng áp dụng biện pháp chống lẩn tránh chính thức

Căn cứ theo quy định tại Khoản 2 Điều 80 Luật Quản lý ngoại thương số 05/2017/QH14 và Khoản 2 Điều 87 Nghị định số 86/2025/NĐ-CP về thời hạn điều tra vụ việc chống lẩn tránh biện pháp phòng vệ thương mại: Thời hạn điều tra là không quá 09 tháng kể từ ngày ban hành quyết định tiến hành điều tra. Đối chiếu với thực tế vụ việc AC03.AD20 được khởi xướng theo Quyết định số 3176/QĐ-BCT ngày 27/10/2025, thời hạn điều tra chính thức sẽ kết thúc vào ngày 27 tháng 07 năm 2026.

Tính đến thời điểm hiện tại, thời hạn điều tra chính thức của vụ việc theo quy định của pháp luật chỉ còn dưới 30 ngày. Để tránh khoảng trống về thuế khi biện pháp tạm thời hết hiệu lực, đồng thời ngăn chặn nguy cơ hàng hóa bị điều tra lẩn tránh tiếp tục tràn vào thị trường Việt Nam gây suy giảm tác dụng của biện pháp PVTM ban đầu đối với sản phẩm thép cán nóng, việc ban hành quyết định áp thuế chính thức là điều hết sức cần thiết. Ngành sản xuất trong nước kính đề nghị Bộ Công Thương và Cục Phòng vệ thương mại sớm đưa ra Quyết định chính thức áp dụng biện pháp chống lẩn tránh biện pháp PVTM để ngăn chặn triệt để hành vi lẩn tránh của các nhà sản xuất xuất khẩu Trung Quốc.

Trân trọng cảm ơn./.

TỔNG GIÁM ĐỐC

TỔNG GIÁM ĐỐC
Nguyễn Xuân Vũ